

3. Сікан О.М. Стан та перспективи кримінально-правової охорони сім'ї в законодавстві України. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 60. С. 84-92.

4. Субота С.І. Аксіологічні засади правоохоронної діяльності в умовах розвитку громадянського суспільства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 1. С. 35-38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-1/7>

5. Кобзар О.Ф. Правоохоронна діяльність: теоретико-правовий аналіз. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 3(87). С. 8-15.

6. Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності: навч. посіб. 2-е вид. перероб. і доп. / кол. авт.; за ред. д.ю.н., доц. В.О. Боняк. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2018. 260 с.

7. Кунєв Ю.Д., Кунєва З.Ю. Правоохоронна діяльність митної служби: теоретичні аспекти. *Вісник Академії митної служби України. Серія: «Право»*. 2012. № 2(9). С. 72-77.

8. Кучук А.М. Теоретико-правові засади правоохоронної діяльності в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2007. 20 с.

УДК 351(477) (075.8) (043.2)

Літвінова І.Ф., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У ФРАНЦІЇ

Динамічний процес реформування і вдосконалення правоохоронної системи, зумовлений теперішніми потребами, ґрунтується не тільки на розробленні та впровадженні концептуальних засад діяльності правоохоронних органів, але й на вивченні та аналізі досвіду зарубіжних країн з питань правового регулювання діяльності правоохоронних органів. Можна з упевненістю сказати, що не існує ідеальної моделі правоохоронної системи, однак кожна держава спрямовує зусилля на удосконалення системи виконання правоохоронної функції та на забезпечення ефективної її реалізації. Саме тому вивчення досвіду правового регулювання діяльності правоохоронних органів у зарубіжних країнах є запорукою вдосконалення діяльності української правоохоронної системи.

Цікавим є досвід Франції з питань правового регулювання діяльності правоохоронних органів. Аналізуючи конституційно-правові засади діяльності правоохоронних органів Франції, відмітимо, що титул VIII «Про судову владу» Конституції Франції 1958 р. визначає статус Вищої ради магістратури, яка складається з двох секцій, з яких одна є компетентною щодо судових магістратів, інша – щодо магістратів

прокуратури. У цьому ж титулі згадується Касаційний суд, а у титулі Х «Кримінальна відповідальність членів Уряду» - Генеральний прокурор при Касаційному суді.

Коломієць Ю.М. зазначає, що до правоохоронної системи можна віднести також Захисника прав, статус якого визначається титулом XI-bis «Захисник прав» Конституції. Відповідно до ст. 71-1 «Захисник прав здійснює контроль за додержанням прав і свобод адміністрацією держави, територіальних колективів, публічних установ, а також будь-яким органом, що виконує завдання публічної служби, або якому органічним законом надано відповідну компетенцію» [1, с. 86].

Органи прокуратури у Франції входять до складу Міністерства юстиції. Їх діяльність регулюється різними загальними законодавчими актами (ордонансами) і галузевим законодавством. У Франції структура прокуратури відповідає структурі судової системи. Прокурорами Республіки називаються районні прокурори при трибуналах малої і великої інстанції. Усі прокурори призначаються і зміщуються Президентом Республіки за рекомендацією Міністра юстиції.

Прокуратура порушує кримінальну справу, здійснює та контролює попереднє слідство, підтримує обвинувачення в суді. При здійсненні своїх функцій прокурор має право безпосередньо вимагати сприяння публічних збройних сил.

Генеральному прокурору підкоряються всі посадові особи прокуратури в районі компетенції апеляційного суду. Посадові особи та агенти поліції знаходяться під наглядом прокурора. Він може доручити їм збір будь-яких відомостей, які він вважає корисними в інтересах найкращого відправлення правосуддя. Прокурор Республіки проводить особисто або розпоряджається про виконання будь-яких дій, необхідних для розшуку і переслідування осіб, винних у порушенні кримінального закону. З цією метою він керує діяльністю посадових осіб і агентів поліції на території, що знаходиться в районі компетенції трибуналу, при якому він перебуває. Він володіє всіма повноваженнями посадової особи судової поліції. Магістрати судового рангу (аналог категорії слідчий суддя) здійснюють попереднє слідство. Роль слідчого судді в деякій мірі має подвійні стандарти. З однієї сторони він знаходиться в організаційному підпорядкуванні у судових інстанцій, але в процесуальному відношенні залежить від прокуратури, діючи в межах її вказівок. У тому випадку якщо слідчий суддя переконаний в повноті зібраних ним матеріалів, справа за згодою прокурора направляється на розгляд обвинувальної камери. Обвинувальна камера являє собою слідчий орган другої інстанції та створена при кожному суді. Вона також здійснює нагляд за діяльністю судової поліції, володіє низкою адміністративних положень щодо слідчих суддів. У свою чергу прокурор наглядає за дотриманням закону обвинувальною камерою. При цьому він вправі впливати на рішення про

кваліфікацію поліцейських службовців, має право усувати їх від посади у разі порушень службової дисципліни та вимог закону.

До функцій органів прокуратури Франції належить кримінальне переслідування і нагляд за застосуванням закону. Також до повноважень прокуратури належить забезпечення виконання судових постанов. Прокуратурою тут здійснюється також представницька функція у цивільному судочинстві [2, с. 98].

Прокуратура Франції має свої особливості: всі прокурори призначаються і відсторонюються від посади Президентом; прокурор не підлягає відводу в суді; прокурор не вправі відмовлятися від кримінального переслідування; попереднє слідство здійснюють слідчі судді – магістри судового рангу; прокурор контролює діяльність судової поліції [3].

Що стосується захисту громадян і їх власності, підтримання громадського порядку і забезпечення законності, то у Франції вище зазначене є компетенцією поліції. Французька поліція складається з двох централізованих інститутів – Національної поліції і Жандармерії, які наділені однаковими повноваженнями, однак знаходяться під різною юрисдикцією. Так, Національна поліція Франції здійснює охорону правопорядку, патрулювання, контроль на дорогах, перевірку особи; а також під наглядом судових органів здійснює слідчу та розшукову діяльність. Французька жандармерія – це сили поліції, які знаходяться в підпорядкуванні Міністерства оборони. Французька жандармерія є воєнізованим органом, створеним з метою підтримання громадської безпеки і покликана гарантувати захист населення та їх власності. Вона також є органом інформування, попередження та спасіння. Окрім наведених завдань на неї може бути покладено додаткові обов'язки, пов'язані із збройним захистом населення. Жандармерія виконує функції поліції в сільській місцевості з населенням не більше 20000 населення [2, с. 99].

Вивчення правового статусу правоохоронних органів Франції, дає підстави зробити висновок, що принципи організації, функції, повноваження правоохоронних органів зарубіжних країн фактично не залежать від форм державного правління та територіального устрою. І це з тих причин, що єдність завдань, які конституційно закріплені до виконання за правоохоронними органами, зокрема, забезпечення реалізації публічних інтересів держави та суспільства у сфері верховенства права є притаманною для всієї правоохоронної системи. Слід також виокремити взаємозв'язок політичного режиму та функцій, що покладаються на правоохоронні органи. Якщо ж рівень розвитку демократизму та громадянського суспільства високий, то наглядові повноваження правоохоронних органів є значно обмеженими. Так, у Франції наглядові функції правоохоронним органам є непритаманними.

Означена тематика є доволі актуальною сьогодні для України, оскільки дослідження особливостей правового забезпечення діяльності правоохоронних органів у державах з різними правовими системами надасть підстави для виокремлення позитивного досвіду й визначення можливостей його впровадження до національної правової системи. Це створить передумови для розроблення теоретичних висновків і практичних рекомендацій з питань вдосконалення вітчизняної правоохоронної системи в цілому.

Література

1. Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові підходи дослідження: матеріали міжкафедрального круглого столу (м. Харків, 23 жовт. 2012 р.). За ред.: В.О. Серьогіна. Харків, 2012. 123 с.

2. Хамула П.І. Правоохоронні органи в системі органів державної влади: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2015. 235 с.

3. Карпова Е. Модели прокуратуры в зарубежных странах. *Закон и жизнь*. 2012. № 3 С. 52-53. URL: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2012/3/09.pdf>

УДК 343.58(043.2)

Майстро Д.М., здобувачка вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ «ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ З ТВАРИНАМИ» (ст. 299 КК України)

Кримінальне правопорушення, склад якого передбачений в диспозиції статті 299 «Жорстоке поводження з тваринами» Кримінального кодексу України (далі – КК України), відзначається високим рівнем латентності, тобто перебуває у прихованому стані, не виявляючи себе. І тільки злагоджена співпраця місцевої влади, правоохоронних органів, а також зооохоронних організацій допоможе при розслідуванні вказаного кримінального правопорушення або його запобігання. Наприклад, практика спільних рейдів спеціалістів ветеринарної служби та дільничних інспекторів поліції, під час яких виявляються безпритульні тварини, що потім виловлюються та передаються до притулків, суттєво може зменшити кількість постраждалих безпритульних тварин на вулицях, оскільки вони будуть перебувати під захистом у притулку.

Робота правоохоронних органів у випадках виявлення жорстокого поводження з тваринами полягає у з'ясуванні всіх обставин справи та притягнення винної особи до відповідальності. Так, відповідно до